

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1050/2021
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Гаврило Рајевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3101/19 од 28.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3101/19 од 28.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3101/19 од 28.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 25841/16 од 29.03.2019. године, у делу става првог и другог изреке, којом је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде изостале зараде, за период од 01.11.2005. године до 31.01.2017. године, исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе означено у ставу првом изреке првостепене пресуде, да се обавезе тужена да у корист тужиоца, на означене износе у том периоду, обрачуна и уплати пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање, као и у ставу трећем изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде због неисплаћене јубиларне награде за 30 година рада исплати износ од 51.924,40 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2012. године до исплате. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је укинута у преосталом делу става првог и другог изреке, као и у ставу четвртм изреке којим је

одлучено о трошковима парничног поступка и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене пресуде донесене у другом степену, у правноснажном делу, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09, у даљем тексту: ЗПП) на чију примену упућује члан 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 87/18) Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тач. 1, 2, 5, 7. и 9. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Неосновано се ревизијом тужене указује да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. у вези члана 382. став 1. ЗПП, јер је у образложењу пресуде другостепени суд оценио све жалбене наводе туженог и дао правилне разлоге које је узео у обзир, а који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на радном месту полицајца у Полицијској станици ..., СУП Решењем тужене од 21.09.2005. године му је престао радни однос са даном 26.08.2005. године, због непоштавања радне дисциплине.

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1063/10 од 07.04.2011. године, (потврђеном пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2770/11 од 07.11.2012. године) поништено је, као незаконито, решење о отказу тужиоцу уговора о раду од 21.09.2005. године, Закључак Републике Србије, МУП, Сектор финансија, људских ресурса и заједничких послова, Управе за људске ресурсе од 13.05.2008. године (којим је одбачен приговор тужиоца изјављен против решења о престанку радног односа) и решење Републике Србије МУП, Кабинет министра 01 од 17.06.2008. године (којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против Закључка РС од 13.05.2008. године) и обавезана је тужена да тужиоца врати на рад и да му накнади трошкове парничног поступка.

Према фотокопији радне књижице тужиоца датум запослења је 15.05.1982. године, а датум престанка радног односа је 31.10.2005. године. Из садржаја прегледа за упоредног радника ББ за период од 01.01.2004. године до 05.01.2018. године утврђени су подаци о његовим оствареним зарадама. Тужилац је 15.05.2012. године испунио 30 година рада код тужене.

Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Радослава Гојака, утврђено је да висина нето зараде коју би тужилац остварио да је радио на радном месту полицајца у периоду од 01.12.2004. године до 31.01.2017. године износи 5.340.582,30 динара, са појединачно исказаним новчаним износима и датумима доспелости. Према допунском налазу и мишљењу вештака, висина јубиларне награде за 30 година рада износи 51.924,40 динара са датумом доспелости 15.05.2012. године.

На овако утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови, применом материјалног права из одредби Закона о раду, оценили да је основан тужбени захтев за накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од 01.11.2005.

године до 31.01.2017. године, са уплатом припадајућих доприноса, као и захтев за исплату јубиларне награде, у износима утврђеним из налаза и мишљења судског вештака, на који странке нису истакле примедбе, све са законском затезном каматом применом члана 277. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 191. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005) прописано је да ће, ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд одлучити да се запослени врати на рад, ако запослени то захтева. Ставом 2. истог члана је прописано да поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање. Према ставу 3. истог члана накнада штете се умањује за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа.

Чланом 39. тачка 5. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр.18/2011), који је у примени од 01.01.2012. године, утврђено је право запосленог на исплату јубиларне награде за непрекидан рад у Министарству унутрашњих послова за 30 година рада.

Интенција законодавца приликом прописивања права запосленог на накнаду штете због незаконитог отказа била је да само постојање правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос аутоматски даје право на накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која том запосленом припадају по закону, општем акту или уговору о раду, уз уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање. Према томе, закон изричито прописује услове под којима се висина накнаде штете може умањити.

Приликом одлучивања о захтеву запосленог на накнаду штете због незаконитог отказа треба имати у виду да је Закон о раду у том погледу *lex specialis* у односу на Закон о облигационим односима и да у својим одредбама које регулишу права запосленог поводом незаконитог отказа не садржи одредницу, нити пак упућујућу норму о сходној примени Закона о облигационим односима, односно његових правила о деликтној одговорности.

У конкретном случају, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 1063/10 од 07.04.2011. године поништено је, као незаконито, решење о отказу тужиоцу уговора о раду, као и одлука донета по приговору тужиоца и о жалби тужиоца на одлуку о приговору и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Сама та чињеница аутоматски даје право тужиоцу на накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му по закону, општем акту или уговору о раду припадају, уз уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање.

Зато су неосновани наводи ревизије тужене да је требало утврђивати деликтну одговорност тужиоца која је довела до отказа уговора о раду односно сходно његовој кривици за отказ уговора о раду утврђивати допринос тужиоца настанку штете, што би, по тврдњи тужене, применом одредби Закона о облигационим односима водило искључењу одговорности тужене за насталу штету.

Висина изгубљене зараде и јубиларне награде утврђена је из налаза и мишљења судског вештака, на који тужена није истакла примедбе, а у поступку је преклудирана са предлогом за извођење доказа на околност рада и прихода које је тужилац остварио по било ком основу, по престанку радног односа, у циљу умањења висине накнаде

штете, применом правила из одредбе члана 191. став 3. Закона о раду. Наводима ревизије се оспорава и правилност утврђеног чињеничног стања и стављају примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 398. став 2. ЗПП.

Супротно наводима ревизије, у конкретном случају нема места примени члана 195. Закона о раду, којим је прописан рок за покретање спора пред судом против решења којим је повређено право запосленог. Такав спор је вођен у поступку пред Првим општинским судом у Београду у предмету П1 301/08 и окончан правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду у предмету П1 1063/10, којом је усвојен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду. У овој правној ствари је поступак вођен по тужби за накнаду штете по основу незаконитог престанка радног односа, за коју није законом прописан преклузиван рок за њено подношење, већ рок застарелости новчаних потраживања из радног односа, а приговор застарелости потраживања тужена није истакла до окончања главне расправе пред првостепеним судом, због чега су без утицаја на одлуку о тужбеном захтеву такви наводи истицани у жалби, које тужена понавља и у ревизији.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 405. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 161. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**